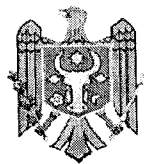

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**THE SUPREME COURT OF JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 3d-16/18 din 22.11.2018

**Domnului Mihai Poalelungi
Președintele Curții Constituționale a RM**

Prin prezenta, în baza încheierii din 16 noiembrie 2018, Colegiul Curții Supreme de Justiție vă expediază cererea lui Axentiev Alexei cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Axentiev Alexei împotriva Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-99/18 din 12 iulie 2018 cu privire la examinarea contestației împotriva hotărârii Colegiului disciplinar și etică nr. 13-14/18 din 29 iunie 2018 emisă în privința procurorului Axentiev Alexei.

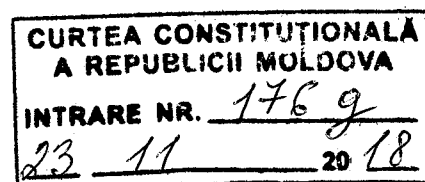
Anexă: copia încheierii din 16.11.2018. sesizarea adresată Curții Constituționale a RM.

Cu respect,

**Președintele Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

T.Vieru

Ex: T.Bradu

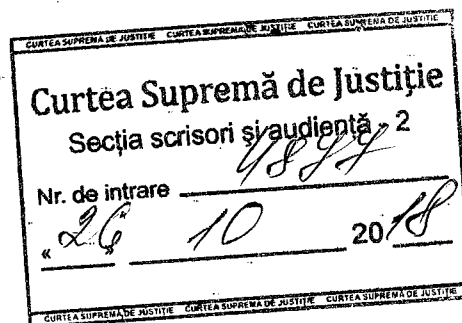
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28
Chișinău, MD-2004
Republica Moldova

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

prezentată conform prevederilor art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție

I- AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume – Axentiev
2. Prenume – Alexei
3. Funcția – procuror
4. Adresa – Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Nicolae Zelinski 15/4 ap.27
5. Tel.: 069007070, 0699999797; e-mail: alexei.axentiev@mail.ru
6. Numele și prenumele reprezentantului –
7. Ocupația reprezentantului –
8. Adresa reprezentantului -
9. Tel. reprezentantului -
10. Fax reprezentantului –

II- OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect – solicitarea de verificare corespunderii constituționalității a sintagmelor:

- „reducere a salariului”, care se conține în dispoziția art. 39 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură;

- „în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare”, care se conține în dispoziția art.40 alin.(1) al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură;

- „termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective”, care se conține în dispoziția art.40 alin.(2) al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

În viziunea autorului prezentei sesizări sintagma: „reducere a salariului”; sintagma „în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare”; sintagma „termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective”, contravin flagrant prevederilor art.1, art.6 paragraful 1, art.7 paragraful 1 din Convenția nr.1950 din 04.11.1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; contravin art.1 alin.3), art.21, art.23 alin.2), art.43 alin.2), art.54 alin.1) din Constituția Republicii Moldova, precum și a prevederilor art.2 alin.3), art.206 alin.3), art.207 alin.1), art.209 alin.2) din Codul muncii al RM.

III- CIRCUMSTANTELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Prin Hotărîrea Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr.13-14/18 din 29 iunie 2018, în privința procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Alexei Axentiev a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de reducerea salariului cu 30% pe o perioadă de 6 luni pentru presupuse abateri disciplinare comise de către procurorul subsemnat în cadrul conducerii urmăririi penale în cauza penală nr. 2016031426, în perioada 26.08.2016 – 21.11.2017.

La data de 06 iulie 2018 hotărîrea Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr.13-14/18 din 29 iunie 2018 a fost contestată la Consiliului Superior al Procurorilor.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-99/18 din 12 iulie 2018 (redactată, comunicată și înmănată procurorului Alexei Axentiev la 27 iulie 2018), a fost respinsă ca neîntemeiată contestația procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Ciocana, Alexei Axentiev împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-14/18 29 iunie 2018.

Pe rol la Curtea Supremă de Justiție se află spre examinare cererea de chemare în contencios administrativ privind anularea hotărârii Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr.13-14/18 din 29 iunie 2018 și a hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-99/18 din 12 iulie 2018, în baza cărora procurorul Axentiev Alexei a fost sancționat disciplinar cu reducerea salariului cu 30% pe o perioadă de 6 luni.

În susținerea cererii de chemare în contencios administrativ, procurorul Alexei Axentiev a menționat că Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, precum și Consiliului Superior al Procurorilor, nu au avut dreptul să aplice față de Alexei Axentiev sancțiunea disciplinară sub formă de reducerea salariului cu 30% pe o perioadă de 6 luni, deoarece sancțiunea aplicată în baza art.39 alin.(1) litera c) al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură contravine prevederilor art.43 alin.(1) și (2), art.54 alin.(1) din Constituția RM, contrar prevederilor art.7 alin.1) din Convenția nr.1950 din 04.11.1950 pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, vine în contradicție cu prevederile art.5 alin.(1) lit.(h) și (l), art.206 alin.3), art.209 alin.(2) din Codul muncii, cu prevederile art.7 alin.(2) litera-g) al Legii nr.121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității, art.23 alin.(1) și (3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului (New York, 10.XII.1948), art.2 alin.(3) al Pactului Internațional cu Privire la Drepturile Civile și Politice (ratificat de Republica Moldova la 28 iulie 1990 prin Hotărârea Parlamentului nr. 217-XII).

A mai invocat procurorul Alexei Axentiev că prevederile art.40 alin.(1) și (2) al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, conform cărora Procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare și, respectiv, prin excepție de la prevederile alin.(1), în cazul comiterii unei abateri disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective, contravine prevederilor art.209 alin.2) din Codul muncii, conform căruia sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii.

Ținând cont de prevederile normelor citate mai sus, de faptul că raporturile de muncă sunt reglementate în mod prioritar de Codul muncii, de faptul că Codul muncii interzice aplicarea unei sancțiuni sub formă de reducerea salariului, de faptul că se invocă abaterea disciplinară consumată la data de 21.11.2017, iar sancțiunea fiind aplicată peste termenul de 6 luni, urmează de declarat neconstituționale articolul 39 alin.(1) lit.c) al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură și sintagmele, indicate în capitolul II al prezentei Sesizări.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA DIN 29.07.1994

articolul 1 alineatul (3)

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, liberă dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

articolul 4

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

articolul 7

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

articolul 8

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

articolul 16

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

articolul 23 alineatul (2)

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

articolul 26 alin. (2)

Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

articolul 43

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămînal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămîinii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.

articolul 54

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. CONVENȚIE NR. 1950 DIN 04.11.1950 PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE

articolul 7 alineatul 1)

Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvîrșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît aceea care era aplicabilă în momentul săvîrșirii infracțiunii.

3. CODUL MUNCII AL REPUBLICII MOLDOVA

articolul 5 literele (h) și (l)

(h) - Principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce reies din normele dreptului internațional și din cele ale Constituției Republicii Moldova, sînt următoarele: asigurarea dreptului salariaților și angajatorilor la asociere pentru apărarea drepturilor și intereselor lor, inclusiv a dreptului salariaților de a se asocia în sindicate și de a fi membri de sindicat și a dreptului angajatorilor de a se asocia în patronate și de a fi membri ai patronatului.

(l) - stabilirea garanțiilor de stat pentru asigurarea drepturilor salariaților și angajatorilor, precum și exercitarea controlului asupra respectării lor.

articolul 206 alin. (3)

Se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă.

articolul 209 alin. (2)

Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

4. LEGEA NR. 121 DIN 25.05.2012 CU PRIVIRE LA ASIGURAREA EGALITĂȚII

articolul 7 alin. (2) litera g)

Se consideră discriminatorii următoarele acțiuni ale angajatorului orice altă acțiune care contravine prevederilor legale.

5. DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI (NEW YORK. 10.XII.1948)

articolul 23

1. Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii sale, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotirea împotriva șomajului.

2. Toți oamenii, fără nici o discriminare, au dreptul la salariu egal pentru muncă egală.

3. Orice om care muncește are dreptul la o retribuire echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atât lui, cât și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.

6. PACTUL INTERNAȚIONAL CU PRIVIRE LA DREPTURILE CIVILE ȘI POLITICE (RATIFICAT DE REPUBLICA MOLDOVA LA 28 IULIE 1990 PRIN HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI NR. 217-XII)

articolul 2 alineatul (3)

Statele părți la prezentul Pact se angajează:

a) să garanteze că orice persoană ale cărei drepturi sau libertăți recunoscute în prezentul Pact au fost violate va dispune de o cale de recurs efectivă, chiar atunci când încălcarea a fost comisă de persoane acționând în exercitiul funcțiilor lor oficiale;

b) să garanteze că autoritatea competentă, judiciară, administrativă ori legislativă sau orice altă autoritate competentă potrivit legislației statului, va hotărî asupra drepturilor persoanei care folosește calea de recurs și să dezvolte posibilitățile de recurs jurisdicțional;

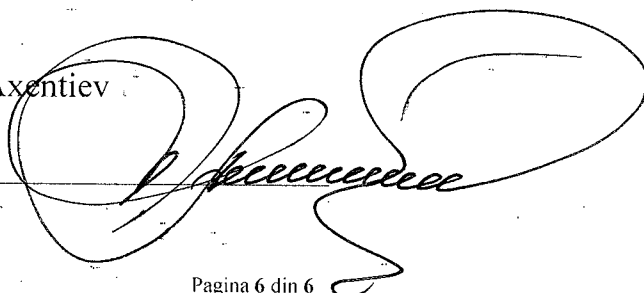
c) să garanteze că autoritățile competente vor da urmare oricărui recurs care a fost recunoscut ca justificat.

IV- EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTARE ALE AUTORULUI SESIZĂRII

Cu titlu de replică – Nici o lege specială, cum ar fi Legea cu privire la Procuratură, nu poate fi mai supremă decât Constituția Republicii Moldova - Legea Supremă și Codul Muncii al Republicii Moldova, care reglementează totalitatea raporturilor individuale și colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicția muncii.

V- DECLAR PE ONOARE CĂ INFORMAȚIILE CARE AU FOST EXPUSE ÎN PREZENTA SESIZARE SUNT EXACTE.

Cu Respect, Alexei Axentiev

ÎN C H E I E R E

16 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

asistent judiciar (grefier)

Galațanu Diana

examinând în ședință publică cererea lui Axentiev Alexei cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Axentiev Alexei împotriva Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-99/18 din 12 iulie 2018 cu privire la examinarea contestației împotriva hotărârii Colegiului disciplinar și etică nr. 13-14/18 din 29 iunie 2018 emisă în privința procurorului Axentiev Alexei

c o n s t a t ă :

La 10 august 2018 Axentiev Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-99/18 din 12 iulie 2018 cu privire la examinarea contestației împotriva hotărârii Colegiului disciplinar și etică nr. 13-14/18 din 29 iunie 2018 emisă în privința procurorului Axentiev Alexei.

La 26 octombrie 2018 Axentiev Alexei a depus cerere prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate, solicitând controlul constituționalității sintagmelor „reducere a salariului” care se conține în art. 39 alin. (1) lit. c) al Legii cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016; „în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare” care se conțin în art. 40 alin. (1) al Legii cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016; „termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective”, care se conțin în dispoziția art. 40 alin. (2) al Legii cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016, în raport cu prevederile art. 1 alin. (3), art. 21, art. 23 alin. (2), art. 43 alin. (2), art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

În viziunea autorului sesizării, sintagmele „reducere a salariului”, „în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare” „termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective”, contravin prevederilor art. 1 alin. (3), art. 21, art. 23 alin. (2), art. 43 alin. (2), art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Examinând cererea depusă, analizând opiniile participanților la proces, Colegiul Curții Supreme de Justiție consideră cererea întemeiată și care urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul

concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Conform § 82-83 din aceeași hotărîre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, menționează că cererea înaintată de Axentiev Alexei urmează a fi admisă, deoarece au fost întrunite condițiile indicate supra.

În conformitate cu art.12¹ alin.(1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), art. 269-270 CPC, Colegiul Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se admite cererea lui Axentiev Alexei privind sesizarea Curții Constituționale.

Se transmite Curții Constituționale cererea lui Axentiev Alexei privind controlul constituționalității sintagmelor „reducere a salariului” care se conține în art. 39 alin. (1) lit. c) al Legii cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016; „în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare” care se conțin în art. 40 alin. (1) al Legii cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016; „termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective”, care se conțin în dispoziția art. 40 alin. (2) al Legii cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016, în raport cu prevederile art. 1 alin. (3), art. 21, art. 23 alin. (2), art. 43 alin. (2), art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

semnătura
semnătura
semnătura
semnătura
semnătura

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Iurie Bejenaru

Copia corespunde originalului

